

RADIKALE VENSTRE LANGELAND

Program til Kommunalvalget 2017

Agnete Fog

Her er Radikale Venstres vision for Langeland - med konkrete handlingsplaner

VI VIL EN ANDEN STIL

Vi Radikale ønsker en ny form for politik. En politik præget af tillid, åbenhed og respekt – også for hinanden og for medarbejderne i kommunen. Vi skal tænke økonomisk klogt og visionært langsigtet i både politik og administration. Det skal være slut med skjulte aftaler og hovsa-løsninger. Fremtiden er bredt samarbejde – ikke ét parti, der kører løbet.

En ny politisk kultur

For at vi overhovedet kan tale om, at vi vil Langeland, kræver det, at vi siger ja til at samarbejde med hinanden over partiskel, gamle historier gemt under gulvtæpperne – eller om vi har boet på øen i 1 eller 99 år. Et flertal på 8 ud af 15 kommunalbestyrelsesmedlemmer skal ikke regere alene. Hele øens stemmer skal høres. Vi skal bøje os efter hinanden og finde kompromisser.

Det hele kræver en ny politisk kultur, hvor vi tør se frem og kommer ud af skyttegravene. Tonen skal altid være åben og imødekommende. Vi skal argumentere fagligt og ordentligt med hinanden.

Lad enhver, også journalister, der kommer til Langeland, møde et åbent og tillidsbaseret samfund. Vi kunne starte den nye kommunalbestyrelsesperiode med at

- Samles om nogle grundlæggende politiske visioner for de næste fire år, som skal arbejde sammen med kommunens planstrategi.
- Lave spilleregler for den gode tone i kommunalbestyrelsen. Det skal vi gøre for vores egen arbejdsglæde skyld, for kommunens medarbejderes skyld, og for hele Langelands skyld. Det går bedst, og alle har det bedst, når man ikke skændes.

Samarbejde og respekt skal være det grundlag og den platform vi skal arbejde på. Basta!

Lyt til langelænderne!

Alle langelændere skal høres. Det er politikernes og kommunens pligt at skabe rammerne for denne proces. Og det er borgernes privilegium og pligt at være med.

Vi skal styrke Det Langelandske. Vi skal til at fortælle hinanden en ny historie om vores skønne ø, og vi skal samarbejde for en fremtid vi kan være stolte af – i tillid og i tæt samarbejde. Vi kan noget unikt på Langeland, vi er tæt på hinanden, vi kan samarbejde, lad os gøre det til det bærende.

Vi skal forene vores kompetencer: kommunalbestyrelsens medlemmer, kommunens medarbejdere, frivillige, eksperter, folk med viden, erhvervsfolk og andre borgere. Vi har slet ikke råd til at lade være med at samarbejde. Selv om 15 er valgt til at repræsentere resten, skal vi stadig lytte og inddrage hver dag. Ikke kun hvert fjerde år.

Borgermøder er vigtige. Intet budget, ingen kommuneplanstrategi må vedtages, uden at politikerne har mødtes med borgerne – hvor de både har fortalt og forklaret og indhentet idéer og viden. Det nye plus-ord er *samskabelse*! Det kan bl.a. ske ved:

- Borgermøder med information, debat og konkrete handlingsforslag. Det skal give mening at komme til borgermøde. Borgerne skal inviteres til at være med!
- Åbne døre. Politikerne skal være tilgængelige og det politiske arbejde skal formidles. Send kommunalbestyrelsens møder på web-tv, så alle kan følge med – hvor de er, og når de har tid.
- Spørgetid til kommunalbestyrelsens møder skal udvides og forbedres, så det faktisk giver mening at stille sine spørgsmål. Borgerne skal opleve at de bliver inddraget.
- Projektgrupper. Vi støtter, at kommunen er begyndt at nedsætte projektgrupper for et område, der skal belyses eller fremmet. I fremtiden kan man tænke sig endnu flere projektgrupper, f.eks. om skoleudvikling, landsbyudvikling og miljø osv. Det er vigtigt, at grupperne er sammensat af både politikere og lokale med viden på området.

Kort sagt: Vi skal opløse grænsen mellem Rådhuset og borgerne. Høre på hinanden – begge veje – og bruge al den viden, der ligger hos borgerne.

En god ledelses – og medarbejderkultur

Vi ønsker en åben og effektiv ledelseskultur, baseret på tillid og mindre kontrol. Det er dyrt at mangle ledelse.

Vi skal arbejde tæt sammen, politikere og forvaltning. Vi er små, der er kort vej – det er vores styrke. Vi må ikke forlænge afstanden ved ikke at sige tingene som de er. Nogle af de ting, der skal til, er:

- Vi skal støtte ledere og medarbejdere ved at lave kloge ansættelser. Og vi skal ikke "halshugge" ledere for småfejl eller løse rygter. Og kommunen skal sørge for fælles efteruddannelse, bl.a. via interne netværk.
- Ingen åremålsansættelser, men langsigtede investeringer i ledelse og i medarbejdere. Det er alt for dyrt at lade være – både menneskeligt og økonomisk.

- Langeland Kommune skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor kompetencer udvikles og anerkendes – og hvor hjertet er med. Medarbejdernes indsigt og meninger er vigtige i en sund "kommunekultur". Debatten skal være fri.
- Vi skal værdsætte kontinuitet og sammenhæng i forhold til medarbejdernes indsats. Det sikres bedst med en stabil og samarbejdende politisk kultur.
- Vi vil arbejde på en flad ledelsesstruktur.
- Og vi skal have fornuft i økonomien. Vi skal tænke langsigtet og lægge langsigtede, realistiske budgetter. Vi skal tænke ud over de næste fire næste år. Alle kommende anlæg skal budgetteres med alle omkostninger inddraget: projektering, anlæg, afledte anlæg (som parkeringspladser og inventar), afledt drift mv. Beslutningsgrundlaget skal være i orden.

DET NYE LANGELAND ER NU

Alle vil udvikling, men ingen vil forandring. Radikale Venstre Langeland vil begge dele. Vi elsker Langeland og Strynø med sine traditionelle erhverv og livsformer. Men skal vi løfte Langeland, kræver det nye veje og tanker: Nye samarbejder (f.eks. landsbyklynger), nye produktionsformer (f.eks. andelsselskaber) og nye produkter med rod i Øens specialer og landskaber. Vi skal støtte iværksætteri, omstilling – og internet/ mobildækning!

Fra udkant til forkant

Der er ingen grund til at opgive eller græde. Nogle kalder Langeland for "udkant" – men vi føler selv, at vi bor og arbejder i et "smørhul i midten". Men der skal knokles for en bedre fremtid. Her er et par punkter:

- Vi vil kæmpe for et mere lige Danmark. Langeland har landets højeste skatteprocent. Den skal ned! Vi skal blive ved med at udfordre Christiansborg for at få samme grundservice-niveau for langelænderne – børn, unge og ældre, som de har i andre dele af landet. Fremtidens langelændere skal ikke blive ved med at bøde for fortidens meget dyre beslutninger.
- Vi skal støtte nye initiativer som bl.a. klynger af små virksomheder og bæredygtig produktion, så vi kan skabe en ny udviklingsbølge på Langeland. Langeland er stedet hvor man ikke taler om en bæredygtig omstilling, men gør det til god lokalt baseret forretningsudvikling.
- Vi skal støtte iværksætteri. Vi skal samarbejde med parter uden for øen og tænke i crowdfunding og andelsinitiativer, En fælles iværksætter-koordinator vil kunne betale sig selv ved at udvikle samarbejder og søge fonde. En koordinator vil også kunne hjælpe med at gennemføre nogle af de projekter, som udvikles i landsbyklyngerne. Og

der bør måske indrettes små huse til enkelt-iværksættere, så de kan arbejde i et socialt miljø?

- Der skal arbejdes på hurtig sagsbehandling i kommunen. Og der skal uddannes ledig arbejdskraft til at opfylde virksomhedernes behov på kort og langt sigt.
- Alle skal have internet, der virker, så vi kan udnytte alle nettets muligheder for at kommunikere og drive erhverv. Lad Langeland blive stedet, hvor man kan bo midt i naturen, men samtidig være en del af et globalt netværk af lokalsamfund med en sund bæredygtig økonomi.
- Kommunens indkøbspolitik er ændret, så lokale nemmere kan byde ind på opgaver og levering af varer – bl.a. på Radikalt initiativ. Men måske skal vi bruge indkøbspolitikken endnu mere politisk - med klausuler om praktikpladser, arbejdsforhold og miljøvenlige produkter?

Kort sagt: Vi skal have gang i Langeland. Vi skal fortælle, at Langeland er godt sted at drive virksomheder. Og vi skal formidle, at Langeland er "de opfindsomes ø"!

Bo på Langeland – hvor ellers?

– og vi skal gøre noget for tilflytterne, uanset hvor de kommer fra, f.eks.:

- Lave bosætningskampagner, hvor man tager godt imod folk, der er interesseret i Langeland.
- Vi skal tage imod tilflytterne og gøre noget for dem, der kommer til Langeland, hvert år. Nye langelændere skal tilbydes information om, hvordan lokalsamfundet fungerer, om kulturliv og fællesskaber, om arbejdsmarked og muligheder for egen virksomhed, om boliger og lokalplaner, om rettigheder og pligter.
- Skabe sammenhængende landsbyklynger med et fællesskab, som kan tiltrække unge familier med børn. Alle vil gerne have nogen at lege med, både forældrene og børnene.
- Sige ja tak til at åbne for Verden med salg af sommerhuse og andre huse til feriebrug,
- – også til udenlandske borgere med kærlighed til Langeland.
- Støtte Oldekolle-byggeri, der kan sikre, at beboerne lever længst muligt i eget liv – med meget små afstande til venner og naboer, mulighed for fællespisning og fællesindkøb mv. Her kan kommunen f.eks. tilbyde lokalplanarbejde og anden administrativ støtte.

Langeland skal markedsføres

Vi har så meget at tilbyde: På Langeland kan du bo midt i landet – og så lidt mod syd.

Langeland har sin helt egen profil: Her kan du bo nær ved naturen, i tryghed og fællesskab. Vi har smukke landskaber og enestående bymiljøer. Vi har et rigt kulturliv og masser af fællesskab, historie og kulturarv. Men det skal fortælles:

- Turisterhvervet og dets arbejdspladser skal udvikles. Vi skal arbejde for mulighederne i helårsturisme, natur- og kulturturisme – og kommunen skal støtte turismens mange iværksættere. Og der skal afsættes flere midler til markedsføring af Langeland og Strynø som ferie-øer og besøgsmaal.
- Vi skal investere i fremtidens natur- og kulturturisme – f.eks. for at få etableret en UNESCO-anerkendt *Geopark* gennem samarbejdet om Naturturisme I/S og aktiv (familie) ferie i naturen med madoplevelser og fællesskab. Langeland skal bindes sammen i vandre-, cykel-, og ridestier, og der skal udvikles overnatningsmuligheder, spisesteder, oplevelser, kulturarv og kulturtilbud, som understøtter oplevelsen af ture i landskabet.
- Og vi skal markedsføre vores mange unikke initiativer – Langelandsfestivalen, Frikadellefesten i Lohals, Medicinhaverne, Kulturdagene i Bagenkop og Rudkøbing osv. – og se dem som en del af både turisme- og kulturpolitikken.

*Kort sagt: Vi er stolte af stedet – og vi siger **Velkommen til Langeland** – til gamle og unge, voksne og børn, til nye fællesskaber og nye livsformer, til tilflyttere fra nær og fjern, til folk fra nær og fjern, til gæster til fester eller familier til festival!*

KULTUR, NATUR OG KULTURARV

Vi skal bruge det bedste, vi har. Vi har flagskibe i kulturen, vi har kunstnere, vi har masser af frivillige og fællesskaber. De skal bruges og medtænkes i den daglige politik. Leve mangfoldigheden!

De Radikale har altid været et parti, der stod for åbenhed og mangfoldighed og kvalitet. Vi ser ingen modsætning mellem høj kvalitet og bred folkelighed – tværtimod. Og vi tror på, at også en lille kommune kan gøre en forskel. Derfor skal vi

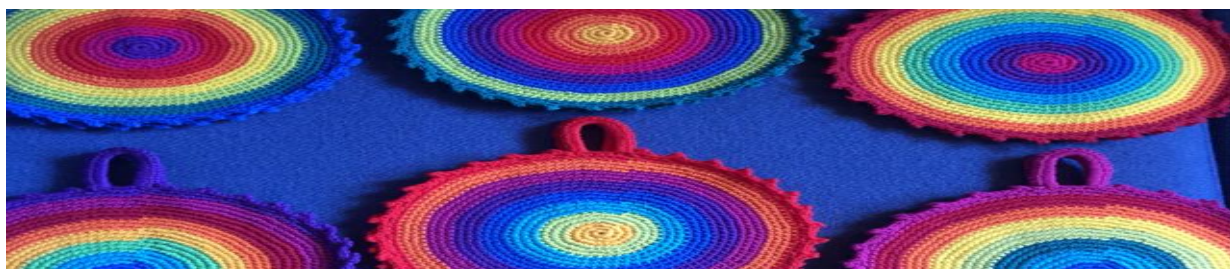
- Pleje både vores "fyrtårne" og vores "underskov" af foreninger og frivillige initiativer. Det er ikke bare et spørgsmål om penge – men lige så meget, at vi tager kulturlivet alvorligt, tager det med i politikken og planlægningen.
- Inddrage de lokale initiativer og foreninger, hvis der skal handles i et område – eller bruge museets, arkivernes og bibliotekets viden, når der skal laves fremtidsplaner.
- Stå ved det gode, vi har – og ikke fokusere på det, vi ikke har. Men også være åbne for det nye og støtte det, selv om det af og til kan blive en "skævert". Hvad så? Så prøver vi noget andet!

Hurra for de frivillige

Langeland har et stærkt foreningsliv. For hver 40 indbyggere er der en forening. I ø-samfund finder man lettere sammen på tværs af skellene, hvis man deler en interesse. I en lille kommune må man også ofte selv tage fat, hvis noget skal udvikles eller gøres. Man kan ikke vente på, at "de andre" eller "det offentlige" tager sig af sagen. Langeland er derfor afhængigt af et fintmasket og velfungerende foreningsliv.

Samtidig er der tendens til, at kommunale politikere i højere grad forventer, at foreningerne vil engagere sig i kommunale opgaver. Det indebærer et tæt samarbejde mellem politikere og foreninger. Samtidig forudsætter det, at der er gode rammer for foreningerne at arbejde under, herunder adgang til lokaler (Borgerhuset, forsamlingshuse, skolerne osv.) og anden hjælp (f.eks. Frivillighuset) og mulighed for en vis økonomisk støtte eller opbakning fra kommunen.

Et rigt foreningsliv i et samfund trives bedst i et frugtbart samarbejde politikere og frivillige i mellem. Men det kræver også frihed til at beskæftige sig med de mål, aktiviteter og grupper, som medlemmerne og de frivillige er optaget af. Det modsatte, en styring fra kommunal side, kan føre til færre foreninger og frivillige.

Kulturarven er en rigdom

Langeland har en række helt unikke kulturmiljøer, med Rudkøbings bykerne og Tranekær slotsby som højdepunkterne, og et værdifuldt kulturlandskab med mange bevaringsværdige landsbyer, havnebyer og herregårdsmiljøer. Denne kulturarv er ikke en "ulempe" eller hindring for udviklingen. Den er tværtimod et af de grundlag, Langeland skal bygge fremtiden på:

- Velbevarede og velfungerende byer og landsbyer er noget af det vigtigste, hvis vi skal tiltrække tilflyttere. Overalt i landet ser man, at triste byer giver tomme huse – mens kønne byer skaber kærlighed og købere.
- Unikke og bevaringsværdige miljøer er også grundlag for den stadigt stigende kulturturisme – og for kulturbegivenheder, filmoptagelser og fortælling. Men først og fremmest giver et godt bevaret miljø livskvalitet for dem, der bor der.
- Derfor skal Langeland Kommune overholde de bevarende lokalplaner, der er vedtaget. Og vi vil meget gerne være med til flere bevarende lokalplaner, f.eks. for nogle af de bedst bevarede landsbyer.
- Og vi skal støtte og udbygge Langelands Museum både som central spiller i kulturturismen, som forskende og formidlende i historien og kulturarven – inklusive de særlige specialer: Konserveringscenter og Undervandsarkæologi – og som videntcenter for historien og kulturarven, både i spørgsmål om bevaring og i mange andre sammenhænge.

EN GRØN VERDENS-POLITIK

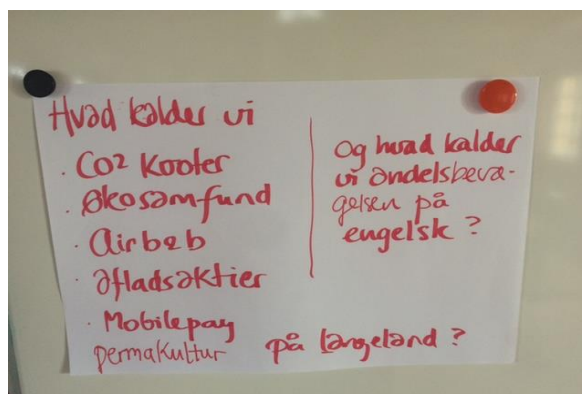
Vi har et medansvar for, at vores børnebørn ikke skal kæmpe mod klimakatastrofer, havstigninger og opbrugte ressourcer. Vi skal tænke globalt og derfor gøre Langeland til Klimakommune. Vi skal gå foran i et bæredygtigt energiforbrug – i vores erhverv, i vores boliger og i kommunens bygninger. Vi skal være Kloge på Klima! Bedre til Biodiversitet! Dedikerede på Drikkevandet!

Naturen er en gave vi skal passe på

Langeland er smuk! Det kan ingen vist være uenige i. Naturskønheden er noget af det første, mange langelændere nævner som grunden til at de bor her. Vi har skove og strande, enge og marker, søer og moser, overdrev og stævningskove. Men vi skal arbejde for en bedre og mere varieret natur, rig på træer og planter, dyr og fugle. Det kan vi bl.a. gøre ved at

- Langeland danner flere grønne partnerskaber med støtte fra fonde og naturstøtte. Vi skal bruge kræfter på at finde projekter og puljer til at forbedre vores natur.
- Vi samarbejder tæt og strategisk med interesseorganisationer, landmænd og turisterhverv på Langeland. Der ligger en enorm viden og mange kræfter, som vi kan arbejde sammen med.

- Gamle overdrev, gadekær og fællesarealer skal ikke ligge hen som plæner eller krat. De kan udnyttes af borgerne til får, permakultur eller nytteplanter, der kan høstes – ligesom storbyernes *Guerilla gardening*.
- Langeland ligger i top 10 når det kommer til sprøjtede kommuner. Vi skal være med til at facilitere en omlægning til sprøjtefri dyrkning og drift – af kommunale arealer, marker, kirkegårde og private haver. Viden skaber forandring – og viden kan vi være med til at formidle. Viden om metoder, konsekvenser og finansiering til omlægning.
- Drikkevandet under vores ø skal vi passe på! Viden skaber forandring: Dyrk og handl lokalt og sprøjtefrit, det gavner os alle. Vi kan sikre en højere biodiversitet lige nu – og vi kan sikre rent drikkevand for fremtiden.
- Det er ikke landmandens skyld! Markedet producerer efter gældende regler og efter det der efterspørges af kunderne. Vi skal selv være den ændring vi gerne vil have – nede i butikken og i vores egen have.
- Innovation og natur skal gå hånd i hånd. Landskabet skal være alsidigt og varieret – f.eks. kunne Siø udvikles med plads til både græs og gæs. Siv- og tangskove skal høstes, hegn og stævningskove udnyttes, og afgrøder og marker skal udsættes for et bioøkonomisk tjek.

Ja til FN's 17 verdensmål

Vi skal nedsætte en arbejdsgruppe på tværs af politikere, medarbejdere og borgere der arbejder på at omsætte FNs 17 verdensmål til lokale forhold. Måske skulle det være den arbejdsgruppe, som du skal med i – en gruppe, der tænker bredt, laver konkrete handlingsplaner ud fra verdensmålene. Danmark skal igen være foregangsland med klima og bæredygtighed. Langeland skal både skubbe på – og være blandt de første til at gå hele vejen.

Kommunen kan allerede nu gå foran: Omlægge maden på skoler og i kantiner til årstidsbestemte, økologiske, lokal, klimavenlige og CO2-neutrale råvarer og en strategi for at undgå madspild (Det kræver noget efteruddannelse, men derudover koster en omlægning ikke flere penge). Have el-biler til de ansatte i arbejdstiden. Lave selvbetjente filialer af genbrugspladsen med indbyggede byttecentraler. Sige ja til vindmøller og solvarmeanlæg i landskabet.

Hellere varme hænder end varme mursten

Kommunen skal gå foran i at tænke energiøkonomi og bæredygtighed i egne bygninger, så der bliver flere penge til service. Derfor skal kommunen

- Sørge for at kommunens bygninger bliver brugt bedst muligt. Bygningsmassen skal kategoriseres efter energiforbrug og stand, og så skal vi prioritere, hvilke vi skal beholde, leje ud eller sælge.
- Sørge for, at kommunens lokaler bruges hele dagen af så mange som muligt. Huse og rum "tilhører" ikke bestemte foreninger, men skal bruges fleksibelt.
- Udarbejde en langsigtet vedligeholdelsesplan for de bygninger, vi skal beholde. Ikke mindst de bevaringsværdige. Sporene fra salget af det gamle rådhus skræmmer.
- Give kommunens institutioner og afdelinger frihed til at investere i bæredygtig energi, f.eks. sol- og jordvarme.
- Investere i energibesparende anlæg – ved de kommunale bygninger og på den måde få flere penge til driften. Og institutionerne skal have frihed til at investere i nye anlæg til sol- og jordvarme m.m.
- Låne billigt til energibesparelser, klimaskærm, lokale varmekabler, lys- og vandregulering. Også her skal besparelserne skal gå til forbedring af driften.
- Gå videre med planerne for et biogasanlæg.

DET HANDLER OM VORES BØRN

Vi vil bevare de fire skoler. Og de skal være åbne skoler, der er en del af lokalsamfundet – med hver deres profil og med synlig ledelse. Vi vil sætte timetallet ned, genskabe specialtilbud og skabe sammenhæng fra vuggestuen til sidste klasse. Og bagefter skal ingen "tabes", men samles op af f. eks VUC eller anden lokal uddannelse.

Børnene i centrum

Langelands skolevæsen skal have fokus på børnenes rettigheder. Alle børns behov skal tilgodeses bedst muligt i skolen. Derigennem sikrer vi, at forældrene tager ejerskab af skolen.

Det betyder bl.a., at

- Vi skal sænke klassekvotienten (max. 26 i 5.-9.klasse og max. 24 i 0.-4.klasse). Vi vil arbejde på at det bliver et luksusproblem at holde klasserne på under 26 ☺
- Timetallet *skal* ned. Ved sidste skolereform blev timetallet sat i vejret uden en tilstrækkelig pædagogisk begrundelse eller plan. Men nu har over 50 % skoler i landet sat det ned – lad os komme med! De lange skoledage er også et stort problem for Ungdomsskolens muligheder. Kommer de ældste elever sent fra skole, orker de ikke at tage til ungdomsskolen senere – selvom lysten og behovet er der.
- Vi skal genskabe specialtilbuddene. Den såkaldte "inklusion" medførte, at børn med specielle behov blev "anbragt" i en normalklasse *uden* at nødvendige ressourcer og faglighed fulgte med. Vi skal finde en bedre balance.

Lokale skoler med lokal profil

Det er afgørende vigtigt at bevare de fire skoler: *Nordskolen, Humble Skole, Strynø Skole og Ørstedskolen*. De er velfungerende og lokalt forankrede. Det har højere værdi, end man skulle tro, at skolen ligger i det område, hvor børnene bor. I det samlede regnskab er det *ikke* dyrere – tværtimod. Og det er et væsentligt aktiv i bosætningspolitikken. Men vi skal

- Give skolerne frihed til selv at skabe sin egen profil og identitet – vælge at lægge vægt på natur-bevægelse, praktisk-musiske fag, rejser, grøn skole eller kulturskole.
- Tænke radikalt nyt på strukturen. Vi skal samle børnene og skabe et sammenhængende tilbud fra vuggestuen gennem børnehaven, indskolingen og skolen. Vi ser det allerede godt praktiseret i Snøde, men det pædagogiske grundlag skal i det kommende byråd formuleres i samarbejde med de ansatte skole- og daginstitutionsfolk.
- Støtte, at skolerne åbner sig til hele Langeland – både som lokale kulturcentre og aktive i landsbyklyngerne – og som samarbejdspartnere for kultur- og foreningslivet
- Også bakke op om øens friskoler, som giver forældrene en demokratisk valgfrihed. De skal bl.a. have lige adgang til skolebusser og de kommunale tilbud.
- Støtte og sikre velfungerende ansatte med lokal og synlig ledelse.
- Befri lærerne og skolerne fra de topstyrede diktater, som blev udløst af skolereformen. Der er alt for meget registrering og krav om individuelle handleplaner, der tager nødvendig tid fra lærernes undervisning.
- Understrege lærernes frihed og handlefrihed. Det er nødvendigt at indgå en lokalaftale á la "Svendborg-aftalen", som giver den enkelte skole handlefrihed og den enkelte lærer fleksibilitet til at målrette sin undervisning efter de faktiske forhold.

Kort sagt: Det er forældrenes (og dermed lærernes) skole – ikke politikernes.

"Uddan dig – hele livet"

Der er kun 20 km. fra Rudkøbing til Svendborg og dermed adgangen til erhvervsuddannelser, gymnasier etc. Alligevel har Langeland et stort problem med gruppen af 17-21-årige, der dropper ud efter 10. klasse og ikke kan skabe sig en fornuftig tilværelse. Vi skal tænke nyt. Til dem, der siger: "Jamen – det kan man ikke," siger vi: *Yes, we can.* Derfor skal vi have

- To grene af VUC eller lignende erhvervsforberedende skole skal etableres lokalt.
- Alle unge skal have et mentor-tilbud. Kritikerne siger, at "Det koster penge" – men vi mener, det koster mere at lade være.

EN SOCIAL PROFIL – NATURLIGVIS!

De Radikale er et social-liberalt parti. Det betyder, at vi ikke synes, at det offentlige skal være den "store moder", der sørger for, at alle er lykkelige fra vugge til grav. Men det betyder, at vi har et hjerte for dem, der virkelig trænger – de svage, de udstødte, de syge og handicappede.

Værdighedspolitik

At være gammel er hverken en sygdom eller en fælles ulykke. Men når de ældre trænger til hjælp, skal de behandles, som vi selv vil behandles. Og de skal være med i fællesskabet og bruges af samfundet – som os selv. Derfor skal de ældre

- Bevare rettigheden til selv at bestemme/have indflydelse – "Længst muligt i eget liv".
- Være med til at bestemme over deres mad og drikke. Det er noget af det mest centrale i livskvaliteten – ikke kun det, vi spiser som gamle, men også den måde og i hvilken sammenhæng, vi spiser.
- Maden skal være tilberedt efter eget ønske og helst på eget center. Maden skal tænkes i årstiderne (klimamad) og lokale sunde og usprøjtede råvarer.
- Have adgang til oplevelser og fællesskaber i hele lokalsamfundet. Derfor skal plejepatienterne også kunne komme "ud af centrene".

Forebyggelse er bedre end reparation

Mange sociale kriser og nedture – og dermed store udgifter til indsats, hjælp, støtte og varige følger – kan undgås, hvis der sættes klogt ind i tide. Langelands Kommune skal kendes på sin særligt tidlige og energiske børneindsats. Børn skal beskyttes og hjælpes, så vi også fremover undgår de ulykkelige ”sager” om svigt og misrøgt af børn. Det samme gælder andre udsatte mennesker. Nogle af de ting der skal arbejdes på, er

- Hjælp til uddannelse og udvikling – og hjælp under undervisningsforløbene
- Familiebaseret behandling
- Tæt samarbejde mellem fysioterapeuter og jobcenter – Odensemodellen.
- Udveksling af erfaringer og *best practise* fra andre kommuner. Der er mange og gennemprøvede programmer vi kunne lære af fra andre kommuner. Det giver mening for borgerne og giver besparelser, der straks kan lægges ind på driftskontoen.

ANLÆG OG TRAFIK

Gode beslutningsgrundlag skal munde ud i langsigtede og gennemarbejdede projekter. Vores lange ø, skal bindes bedre sammen – en ø, en zone!

Svømmehallen

På det foreliggende grundlag og med Langelands aktuelle økonomi, siger Radikale Venstre ”Nej tak” til en svømmehal. - Der skal arbejdes meget mere med et ordentligt beslutningsgrundlag, hvis vi skal tage sagen alvorligt. Langeland har ikke brug for noget, der ligner Mærsk’s Opera-gave, hvor vi kun har råd til mursten, men ikke indhold. Ørstedskole-sagen har forhåbentligt gjort os klogere.

Alle børn på Langeland skal stadig lære at svømme. Men vi skal være kendt for at gøre det anderledes:

- Lær børnene at svømme om sommeren i havet; ingen af de fem skoler har lang cykeltur til stranden. Gør plads på skemaet – svømning er på den måde både motion, naturoplevelse og fællesskab.
- Udbyg havnebadene (som i Faaborg) og brug badeanstalten. Det kan børnene godt tåle - vinterbadning er in.
- Sørg for let adgang til rene strande.

Trafik og infrastruktur

Én ø, én zone. Vi er én samlet ø, og det skal vores infrastruktur understøtte. Zonesystemet skal forenkles, vi skal have flere cykelstier og en sammenhængende Øhavssti. Vi foreslår

- Billigere, måske gratis billetpriser. Der skal være bedre mobilitet fra nord til syd på øen. Behov og muligheder skal undersøges, og der skal bl.a. holdes møder med offentlige og private aktører: Fynbus, Flextrafik, lokale vognmænd, teletaxa, taxa for at diskutere, hvordan vi får billigere og bedre service.
- Give mennesker uden bil bedre muligheder for at komme hjem om natten – f.eks. de unge fra Ungdomsskolen.
- Flere Cykelstier. Vi skal lægge en langsigtet plan for anlæggelse af cykelstier. Prioriteres efter kriterierne: sikre skoleveje, sammenhængende stisystemer, behov, farlighed, anlægspris (hvor får vi mest cykelsti for pengene) og cykelturisme.
- Prioritering for vejenes vedligehold mht. belægning og snerydning efter vejenes stand, brug og behov – og f.eks. afholde borgermøde om planen.
- Flere vandrestier: *Hele* øen skal med i en bæredygtig og grøn rekreativ infrastruktur. Øhavsstien er f.eks. både smuk, praktisk og et godt brand for Langeland – og binder os samtidig sammen med "det sydfynske".
- At kommunen undersøge mulighederne for at gøre Langeland til elbilernes ø. Motto: "Tag stikket hjem".

**Derfor: Den 21. november 2017 stemmer
Langeland RADIKALT Sæt x ved B**

Fem partier i Langeland Kommune - Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, SF og Alternativet Langeland - har indgået Overordnet vision for Langeland kommune

De fem partier vil arbejde for en økonomisk, socialt, kulturelt og miljømæssigt bæredygtig kommune gennem øget borgerinddragelse og en samarbejdende, åben og respektfuld politisk kultur.

Fem mærkesager

1. Ansvarlig økonomi

Langeland skal være en økonomisk bæredygtig og selvstændig kommune. Vi vil have en bedre udviklingsaftale med Indenrigsministeriet for at sikre overskud til udvikling, og ikke kun til ren overlevelse. Landets højeste skatteprocent bør sænkes. Vi vil kæmpe for at stoppe skævvridningen af Danmark.

2. Erhvervsudvikling

Vi vil tiltrække nye iværksættere og støtter eksisterende virksomheder i Langeland Kommune: Kloge hænder og hoveder som håndværkere, jordbrugere, turismeaktører, it-firmaer og andre kreative og driftige folk. Kommunens opgave er at rådgive og skabe fællesskaber og dermed tiltrække bæredygtige investeringer og job.

3. Demokrati og borgerinddragelse

I Langeland Kommune skal borgerne inddrages mere. Gennem en åben, smidig og inddragende demokratisk proces skal kommunen sikre, at borgerne høres og får indflydelse. Alle, der ønsker at bidrage til fællesskabet, skal have mulighed for gennem medborgerskab at få indflydelse på det lokale kommunale demokrati.

4. Infrastruktur

Vi vil medvirke til at sikre tilstrækkelig bredbånds- og mobildækning overalt i kommunen inden 2020. Overskudsenergi fra vindmøller skal bruges lokalt. Det skal være let at teste nye teknologier især inden for grøn energi og transport. Vi vil arbejde for gratis offentlig transport, for sikre landeveje og flere cykelstier.

5. Kommunal service

En henvendelse til og fra kommunen skal altid være en god oplevelse, hvor borgere mødes af venlige, professionelle og engagerede medarbejdere og en god dialog. I samarbejde med lokalområderne skal skolerne udvikles. Ældre-, handicap- og børneområdet skal have anstændige normeringer – det handler om mennesker.

Tre partier har indgået et valgteknisk samarbejde – Radikale Venstre, SF og Alternativet.

Sammen for at sikre, stemmer på os bliver i det blå-grøn-røde hjørne med en positiv vision for kommunen.

Agnete Fog, Tranekær, 49 år. Uddannelsesleder, forfatter og tilbageflytter, 9,5 års byråds erfaring. Økonomi, miljø, skole og det tekniske område har min største interesse.

HC Rasmussen, Ennebølle, 54 år, Boghandler, 4 års byråds erfaring. Alle kommunalpolitiske emner interesserer mig. Jeg lytter og lærer og jeg siger det jeg gør og gør det jeg siger.

Jens Jørgen Søgaard, 58 år, afdelingskoordinator på den lokale sprogskole, 15 års ledererfaring i fri-og folkeskole, kirkesanger på Nordlangeland. Interesse i børn/unge – skole/uddannelse – job, økonomi og ordentlighed

Anne Mette Wandsøe, Rudkøbing, 61 år, Turist- og Erhvervsdirektør på Langeland i 10 år. Har arbejdet med erhvervsudvikling i landdistrikter og *bottom up* tilgange i 20 år. Målet er, at de der bor her, skal også være med til at skabe udviklingen .

Peter Dragsbo, 69 år, fhv. museumsleder, siden 2014 formand for Langelands Museum. Har gennem mange år arbejdet med kulturarv og bygningsbevaring; er særlig interesseret i kulturpolitik og planlægning.

Mød os og læs hele vores program på:

<https://www.facebook.com/RVLangeland/>